

ลีลาการเขียนเชิงวารสารศาสตร์ :
ศึกษาจากการบรรณาธิกรณของบรรณาธิการ

นางสาวสุธาภิญญา โมราลาย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาการหนังสือพิมพ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2537

ISBN 974-584-037-8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1141343 ๑๐

STYLE OF JOURNALISTIC WRITING
THE STUDY OF EDITORS' EDITING

Miss Suthatip Moralai

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

For the Degree of Master of Arts

Department of Journalism

Graduate School

Chulalongkorn University

1994

ISBN 974-584-037-8

สุชาติพงษ์ โมราราย: ลีลาการเขียนเชิงวารสารศาสตร์ : ศึกษาจากการ
บรรณาธิการของบรรณาธิการ (STYLE OF JOURNALISTIC WRITING: THE
STUDY OF EDITORS' EDITING) อ.ที่ปรึกษา ศ.ศุภัญญา สดบรรทัด, 196 หน้า.
ISBN 974-534-037-8

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาว่า บรรณาธิการนิตยสารมีหลักเกณฑ์ในการ
บรรณาธิการต้นฉบับหรือพิจารณา ประเมินค่า และตรวจแก้ข้อเขียนอย่างไร และมีปัจจัยใดบ้าง
ที่มากำหนดการทำงานของบรรณาธิการ ก่อนที่จะรวบรวมต้นฉบับลงตีพิมพ์

จากการศึกษา ผู้วิจัยพบว่า นอกจากกระบวนการบรรณาธิการนิตยสารในขอบเขต
ต่าง ๆ เช่น การตรวจสอบข้อเท็จจริง การใช้ภาษา การตรวจสอบเรื่องความถูกต้อง ลำนวน
ลีลา การนำเสนอ การเขียนหัวข้อ หัวรอง ความน่า ความต่อเนื่อง การเลือก คัด ตัด ต่อ
ย่อ ย้ำ รวมไปถึงการดูแลเรื่องการใช้ขนาดตัวอักษร รูปภาพ และความรับผิดชอบในเรื่อง
ของกฎหมายหรือจริยธรรมของบรรณาธิการแล้ว ยังมีปัจจัยหลักหลายประการที่มีส่วนกำหนดการ
บรรณาธิการของบรรณาธิการ อันมีผลต่อการกำหนดลีลาการเขียนเชิงวารสารศาสตร์

ผลจากการศึกษาแสดงให้เห็นว่า ปัจจัยที่กำหนดลีลาการเขียนเชิงวารสารศาสตร์มี 3
ประการ ดังนี้ 1. ปัจจัยด้านนิตยสาร ซึ่งแยกย่อยเป็น กลุ่มผู้อ่าน กลุ่มทุน งบประมาณ โฆษณา
เวลา และเนื้อที่ 2. ปัจจัยด้านบรรณาธิการ ซึ่งแยกย่อยเป็น พื้นความรู้ และประสบการณ์
จริยธรรม ปรัชญาทางสังคม ศาสนาและเชื้อชาติ อัตตวิสัย 3. ปัจจัยด้านการเขียน ซึ่งแยกย่อย
เป็น ศิลปะการเขียน ประเภทของงานเขียน และนักเขียน เป็นต้น ซึ่งทุกปัจจัยเหล่านี้มีความ
เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันในการกำหนดลีลาการเขียนเชิงวารสารศาสตร์

ภาควิชา การหนังสือพิมพ์
สาขาวิชา
ปีการศึกษา 2536

ลายมือชื่อนิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

SUTHATIP MORALAI : STYLE OF JOURNALISTIC WRITING: THE STUDY
OF EDITORS' EDITING. THESIS ADVISOR: PROF. SUKANYA SUDHANTHAD.
196 PP. ISBN 974-584-037-8

The objective of this thesis is to discover the criteria which the editors use in their copy editing work.

It is found that besides the common process of checking and evaluating the language and style usage, together with examining typographic and ethic functions, there are some prominent factors which influence the editors.

These are magazine factor, copy editor factor and writing factor. The magazine factor includes readership, finance, advertisement, time, and space. The copy editor factor includes his/her own background and his/her subjectiveness. The writing factor includes the art of writing, the type of writing, and the writer. In the process of journalistic judgement, these 3 factors interact and interrelate among each other.

ภาควิชา.....การหนังสือพิมพ์
สาขาวิชา.....การหนังสือพิมพ์
ปีการศึกษา.....2536

ลายมือชื่อนิติ.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาเอาใจใส่อย่างดียิ่งของ ศ. สุกัญญา
สุดบรรทัด อาจารย์ที่ปรึกษา และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ อันประกอบด้วย รศ. นันทริกา
คุ้มไพโรจน์ และ รศ. ดร. ดรุณี หิรัญรักษ์ ซึ่งผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้

นอกจากนี้ ขอขอบพระคุณ คุณอาจันต์ ปัญจพรรค์ คุณสุชาติ สวัสดิ์ศรี อาจารย์ภิญญา
กองทอง อาจารย์บุญศิริ ภิญญาธินันท์ พี่น้อง และผองเพื่อนที่ต่างมีส่วนร่วมในการให้กำลังใจและ
ข้อคิดอันทรงคุณค่าด้วยดีเสมอมา และเจตนาเฉพาะอย่างยิ่ง ขอขอบพระคุณบรรณาธิการทุกท่านที่
ให้ความร่วมมือในการแสดงทัศนะและให้คำแนะนำปรึกษา เป็นวิทยาทาน อันมีประโยชน์ต่อการ
วิจัยในครั้งนี้เป็นอย่างยิ่ง

และท้ายสุดนี้ ผู้วิจัยขอกราบแทบเท้าคุณแม่ส่งบสุข งามราลาย ผู้ให้ทุกสิ่งทุกอย่างแก่ลูก
ขอขอบพระคุณมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ผู้ให้โอกาสทางการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้
สนับสนุนทุนการวิจัย และขอขอบคุณอย่างยิ่งแก่คุณอุทัย เสน่ห์ ที่ช่วยให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้
สำเร็จลุล่วงลงได้ด้วยดี

สุธาทิพย์ งามราลาย

บทคัดย่อภาษาไทย.....	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ณ
สารบัญ.....	ช
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ปัญหาวิจัย.....	9
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	9
สมมติฐานการวิจัย.....	10
ขอบเขตของการวิจัย.....	10
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	11
นิยามศัพท์.....	12
2. แนวความคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	14
วิวัฒนาการของนิตยสารในประเทศไทย.....	15
บรรณาธิการในฐานะ "นายประตูข่าวสาร".....	36
บทบาทและหน้าที่ของบรรณาธิการ.....	47
การบรรณาธิการ.....	70
การเขียนเชิงวารสารศาสตร์.....	93
3. ระเบียบวิธีวิจัย.....	125
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	125
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	128
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	128
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	128
แนวคำถามหลัก.....	131

4. ผลการวิจัย.....	133
ตอนที่ 1. ปัจจัยด้านนิคมสาร.....	133
- บรรณาธิการอาวุโส.....	133
- บรรณาธิการรุ่นใหม่.....	143
ตอนที่ 2. ปัจจัยด้านบรรณาธิการ.....	150
- บรรณาธิการอาวุโส.....	150
- บรรณาธิการรุ่นใหม่.....	155
ตอนที่ 3. ปัจจัยด้านการเขียน.....	160
- บรรณาธิการอาวุโส.....	160
- บรรณาธิการรุ่นใหม่.....	168
5. สรุปผลการวิจัย และข้อ เสนอแนะ.....	177
สรุปผลการวิจัย.....	177
ข้อ เสนอแนะ.....	189
บรรณาธิการ.....	190
ประวัติผู้เขียน.....	196